

Vlnu emocí vyvolala nedávná akce umělecké skupiny **Guma Guar** v liberecké Galerii 3x3. Ta se opřela do firmy Syner. Ředitel divadla, v němž galerie sídlí, ostře protestuje.

» Pokračování ze strany B1

Vedení města poslal otevřený dopis, ve kterém se od představení distancuje.

„S akcí nesouhlasím. Vyjadřuje podezření skupiny lidí bez jakýchkoliv právních podkladů. Ta vystavila divadlo právním rizikům. A protože se celá událost odehrála v prostorách divadla, tak pro většinu lidí i firmu Syner vzbudila dojem, že vyjadřuje názor divadla i mě samotného,“ uvedl Otava.

Vedení galerie prý o akci neinformovalo divadlo vědomě. „Divadlo je městská instituce, a tak dle mého názoru se nemají v jejích prostorách pořádat jakékoliv propagandistické akce, poskytující prostor pro politický boj či kampaň zvýhodňující jednu skupinu občanů proti druhé,“ dodal ředitel.

Otava v čele divadla působí dva roky. „Firma Syner za ty dva roky divadlu nikdy neposkytla žádný finanční dar ani jej jinak nepodpořila. Takže nikdo nemůže tvrdit, že jsem se Synerem jakkoliv provázán. Přesto se od akce Guma Guar jednoznačně distancuji,“ doplnil ředitel divadla.

Synergie naštvála ředitele i galerii

Jestli je díky Synergii naštván ředitel divadla, o vedení Galerie 3x3 to platí dvojnásob. „Jako galerie nechápeme povyk, který kolem celé věci vznikl. Syner není politická strana, politiku za tím opravdu nehledáme a nehodláme ji řešit. Ve světě se běžně parodují velké značky – Puma/Coma, McDonald/McShit. Myslíme si, že lavinu loajality vůči Syneru zapříčiňují strach a to nás naopak celkem baví,“ sdělila za galerii Andrea Pekárková.

Výstava prý měla pouze poukázat na vážná témata, která jsou v Liberci „propírána“ širokou veřejností.

Umělecká kritika Syneru rozčílila ředitele divadla

V Liberci Syner, v Praze tunel Guma Guar neprovokuje pouze v Liberci. Takto se v jejich režii a za asistence policie odehrálo recesistické zahájení stavby tunelu Svoboda poblíž rozestavěného tunelu na Letné. Akce byla součástí výstavy, jež kritizuje architektonický vývoj Prahy. Foto: ČTK

„Umělecká svoboda je tudíž prostředek k tomu, aby se citlivá témata dostala do další diskuse a podnítila veřejnost ke konečnému řešení. Umělecká akce byla záměrně určena právě pro galerijní prostor, který považujeme za jedno z mála míst, kde by měla fungovat svoboda projevu,“ vysvětlila další členka galerie Helena Krásová a dodala, že ani galeristé neměli do poslední chvíle jasno, co Guma Guar chystají.

Stavební firma akci umělců vnímá jako účelovou. „Vystoupení skupiny vnímám jako objednané a mrzí mě, že organizátoři neměli dostatek vnitřní síly na představe-

ní pozvat ty, které neoprávněně poškozují. Ani umělecká tvorba by neměla šířit lži založené na pomluvách ve snaze účelově pošpinit dobré jméno společnosti. Navíc ochranná známka Syner byla použita bez našeho souhlasu,“ sdělil druhý den po vernisáži mluvčí Syneru Ondřej Paclt.

Firma se hájí tím, že nikdy nebylo prokázáno žádné její protiprávní jednání. „To ostatně dokládá i rozhodnutí antimonopolního úřadu, který se zabýval výběrovým řízením na liberecký bazén, jenž Syner vyhrál na základě nejnížší nabídkové ceny,“ uzavřel Paclt.

Martin Trdla

Synergie Počátkem června upozorňovali v liberecké Galerii 3x3 umělci na údajnou propojenost Syneru a politiků. Foto: Ota Bartovský, MF DNES

FAKTA

Kdo jsou Guma Guar?

Umělecko-aktivistická skupina působící v Praze. Od svého založení v roce 2003 se zabývá **kritikou systému a ironizováním mediálního světa**. Účastní se ilegálních freeparties a také se věnuje **poličnímu umění**.

V roce 2008 měla skupina v Praze řadu výstav. Například výstavu s názvem Meze tolerance, která se stavěla **proti zákazu Komunistické strany mládeže**. Tato výstava vyvolala bouřlivé diskuse a byla vandaly zničena.

Další výstavou byla akce Milan Knížák: Podivný Kelt, která silně **kritizovala působení Knížáka** v čele Národní galerie. V roce 2008 skupina také vystavovala v Praze na nábreží Vltavy v rámci projektu Galerie Artwall sérii billboardů kritizujících hospodaření pražské radnice. Na billboardech **parodujících kampaň na pořádání olympijských her** v Praze se objevily tváře, které si lidé spojují s kriminalitou a podsvětím. Výstavu poničil neznámý pachatel a galerie Artwall byla zrušena z rozhodnutí pražského magistrátu, což se stalo jedním z příkladů **polistopadové cenzury**.

Velký poprask vyvolala skupina letos v březnu, kdy v nákupním centru Palladium stovka lidí zpívala českou hymnu. Zpěvem chtěli upozornit na to, že přestavba budovy je jedním z největších **selhání památkové péče**.

Vyjádrete se!

Mají umělci kritizovat korupci a politiku?

Je posláním umění vyjadřovat se ke společenským problémům? Nebo má být apolitické? Mají umělci hovořit o podezřeních z korupce a propojení byznysu s politikou, aniž by o tom mohli předložit důkazy? Poškodila skupina Guma Guar liberecký Syner?

Pište na martin.trdla@mfdnes.cz

Komentář Redaktor MF DNES glosuje kontroverzní umělecký počín pražských umělců v Liberci

Umění má šokovat. Guma Guar to dokázali

Martin Trdla

Umění je lež, jež nám pomáhá pochopit pravdu. Slova snad nejslavnějšího kubisty všech dob Pabla Picassa mi zarezonovala hlavou, nejen když jsem první červnový den odcházel z performance umělců z Guma Guar, ale především v dalších dnech, ve kterých se ukázalo, že hnízdo, do nějž pražská skupina v Galerii 3x3 píchla není vosí, ale spíše sršní.

Údajné propojení Syneru s místní politickou elitou sice nebylo nikdy prokázáno a ani Guma Guar neměli v ruce pádné důkazy či trestní oznámení, přesto ve své

„lži“ vycházeli z jediného – z pomyslného štěbetání vrabců na libereckých střeších. I já jsem tolikrát od nejrůznějších lidí slyšel, jak je Syner zlotřilý, a jak je těžké v Liberci uniknout jeho chgapa-dlům.

Ale co naplat, nikdo to nahlas neřekl a nic hmatatelného nepředložil. Sice si každý může myslet, co chce, ale stále je tu presumpce nevinny.

A tak nám – srbům, museli oči otevřít až „umělci z Prahy“ a servítky si nebrali. Rozpoutali debatu o tom, kam vlastně může umělec za-

jit. A i když jejich akce byla značně kontroverzní, myslím si, že byla v mezích svobody uměleckého projevu. Souhlasím s Andreou Pekárkovou, která řekla, že ve světě je zcela běžné, kdy se parodují velké značky typu McDonald's či Adidas. A umělci na nich opravdu nenechávají nitě příliš suché. I toto by si měli říci v Syneru a vědomi si své nevinny nad akcí mávnout rukou.

A tak nám – srbům, museli oči otevřít až umělci z Prahy. Rozpoutali debatu o tom, kam vlastně může umělec zajít.

Jestliže umění má šokovat a nutit lidi k zamyšlení, tak Guma Guar se to povedlo na sto procent. Třeba se díky nim najde někdo,

kdo konečně přinese jasný důkaz (existuje-li vůbec), který ukáže – ano, Syner korumpuje. Jestli tomu tak bude, nevím, ale umělci by se neměli bát pokračovat v podobných akcích. A „obyčejní“ lidé by se k nim měli připojit. Tlachání po hospodách, klení do obrazovky televizního přijímače či vylítí si vzteku na ty nahoře rozmlácením popelnice opravdu není cesta, jak pohout zarezlým kolem jménem politika. A umění je tu také právě proto, aby kola znovu roztočila.

Korupce, mafiánští kmotři, klientelismus – slova, jež se v našem slovníku ustálila snad natrvalo. A umělec je jedním z těch, kdo je má pomoci vymýt.

„V Liberci je zkorumpovanost vidět nejlíp z celé země“

Organizátoři manifestu **Skutečná demokracie** demonstrovali

LIBEREC (mt) Co říkáte na dvoumiliardový dluh Liberce? Setkali jste se s korupcí? Nad těmito a dalšími otázkami v úterý veřejně diskutovali obyvatelé města s organizátory manifestu s názvem Skutečná demokracie. Ti si svůj stánek rozbalili v obchodního domu Plaza.

Stan zdobil citát známého mírového aktivisty Mahátma Ghándího: To nejnehoráznější ze špatných věcí špatných lidí, je mlčení dobrých lidí.

„Navazujeme na hnutí Democrazia real Ya, které přišlo ze Španělska. To hnutí vzešlo od rozhořčených, obyčejných lidí, kteří nesouhlasí se stávajícím systémem a smě-

řováním politiky a ekonomie,“ popsal hlavní organizátor Jiří Svoboda. Podle něj bylo cílem akce otevřít lidem oči a utvořit hnutí takzvané zezdola – od lidí. „Liberec jsme si vybrali proto, že tady je ta zkorumpovanost systému vidět asi nejvíce z celé republiky,“ dodal Svoboda.

Lidé se tak mohli chopit mikrofonu a říct veřejně svůj názor. „Každý at si vybere svého politika, kterého třeba volil a neustále ho sleduje,“ zaznělo například z úst jedné nespokojené Liberečanky. Celé akci přihlížela asi třicítka lidí. Na plátně před nimi byly promítány záběry z demonstrací proti vládám v různých zemích.

Vášim objektivem MF DNES přináší čtenářské fotografie z internetového fotoalba rajce.idnes.cz. Tentokrát zachytil Zbyněk Cincibus otevření nové naučné stezky, která provede Jabloncem po stopách etnografů Scheybalových

Nedělní slavnostní otevření naučné stezky na Dobré Vodě nad Jabloncem.

Foto: Zbyněk Cincibus, marcus.rajce.net

Na slavnostním otevření naučné trasy nechyběly ženy stylově oblečené v historizujících oděvech.

Naučnou stezku lze urazit pěšky nebo na kole, snadno ji projdou rodiny s dětmi i senioři. V budoucnu by se mohla ještě rozšířit na území Turnovska.

Naučná stezka má sedmáct zastavení a ukazuje místa, kudy vyrážela do terénu manželská dvojice Scheybalových při svých etnografických výpravách.